

HØYRES STUDENTER
JUSTISPROGRAM

FORORD

Programkomiteen har bestått av Julie Louise Green Holten, Aurora Hårtveit, Aimée Leistad, Ole Even Andreassen og Hedvig Heyerdahl (leder). Politisk rådgiver i Høyres Studenter, Karianne Kroglund Monstad, har fungert som sekretær for komiteen. Komiteen har hatt besøk av flere eksterne og interne innledere som har bidratt godt med innspill til arbeidet.

Lovgivingsmakten må utgå fra folket gjennom Stortinget. Det er de folkevalgte oppgave å sørge for at rettsvesenet og domstolene må ha klare

instrukser og verktøy som sørger for rettferdighet og at urett ikke blir begått i statens navn.

Justispolitikk berører alt rundt oss i samfunnet og oss mennesker i alle livets faser. Målet med justispolitikken er å beskytte individer og tilrettelegge for at vi kan leve trygge liv. Som hovedregel diskuterer en kun det som ikke fungerer når en diskuterer justispolitiske spørsmål. Vi ønsker å vise frem ulike sider i justispolitikken og har i dette programmet valgt å fokusere på barn og unge, samt forebyggende arbeid.

Mandatet til programkomiteen var å utarbeide et forslag til program, som representerer Høyres Studenter syn i ulike justispolitiske spørsmål og som stimulerer til bred diskusjon i organisasjonen. Komiteen håper og tror vi har klart å utarbeide et godt forslag som oppfyller disse overordnede målsetningene.

Vi gleder oss til å få inn endringsforslag og ser frem til gode debatter på landsmøtet.

Kjør debatt!

Lykke til!

På vegne av komiteen,

Hedvig Heyerdahl Moser
Leder av Høyres Studenter
justisprogramkomité 2018

INNHOlds- FORTEGNELSE

Kapittel 1: Høyres studenters justispolitiske grunnsyn	4
Kapittel 2: Rettssikkerhet	5
Kapittel 3: Rus- og narkotikaloggivning	7
Kapittel 4: Kriminalomsorg	8
Kapittel 5: Barn og unge	10
Kapittel 6: Straff og soning	13
Kapittel 7: Offer	15
Kapittel 8: Beredskap	16

Kapittel 1: Høyre Studenters justispolitiske grunnsyn

Høyres Studenter mener statens hovedoppgave er å sørge for individers trygghet og rettssikkerhet i et fritt liberalt demokrati. Samtidig mener vi myndighetenes påvirkning og innflytelse skal være begrenset. Staten skal respektere de grunnleggende menneskerettighetene og staten må således alltid begrunne enhver form for frihetsinnskrenkelse.

Frihetsberøvelse skal fortsatt være statens strengeste straffemetode, og all straff skal være en rettferdig og forutsigbar reaksjon på lovbrudd. Vi mener straffesystemet burde bygge på rehabilitering, individual- og allmenpreventive hensyn. Slik sørger vi for et samfunn som både rettferdig sanksjonerer og forebygger kriminalitet.

Utgangspunktet skal alltid være at man er uskyldig inntil det motsatte er bevist. Vi vil ha et samfunn med likhet for loven og som legger til rette for at alle mennesker skal ha grunnleggende frihet til å leve slik de selv ønsker.

Kapittel 2: Rettssikkerhet

Tilgang på jus og rettshjelp

Det viktigste vernet den enkelte borger har, er rettssikkerheten. For å sørge for respekt for lovene, må man sikre at borgere har god kjennskap til sine rettigheter og plikter.

Legalitetsprinsippet er med på å sikre borgeren en stor grad av forutsigbarhet, idet borgeren aldri behøver å være på vakt mot rettighetsbrudd. Fri rettshjelp underbygger dette ved å sikre alle borgeres mulighet til forståelse av rettigheter og plikter, uansett økonomisk forutsetning. Høyres studenter mener det er et behov for å anerkjenne betydningen av fri rettshjelp og i annen rekke styrke organisasjoner som jobber med å gi borgere fri rettshjelp. Slik kan vi sikre deres mulighet til å fortsette sin virksomhet, som er med på å styrke rettssikkerheten i samfunnet generelt. For å sørge for at fri rettshjelp er treffsikkert og har en bærekraftig struktur for fremtiden mener Høyres Studenter også at ordningen behøvsprøves.

Høyres Studenter vil:

- At de frie rettshjelptiltakene ivaretas og styrkes.
- At fri rettshjelp skal være tilgjengelig til alle som trenger det, særlig ressursvake grupper.

Bevisføring og etterprøvbarehet

For å sikre etterprøvbarehet av forklaringene til alle parter der saken skal gå for en høyere domstol, kan det være avgjørende at alle avhør og rettsforhandlinger er dokumentert med både lyd- og videoopptak. Høyres Studenter mener derfor at dette må være et krav i alle rettssaker i Norge. For å sikre tiltaltes rettssikkerhet er det også viktig å redusere muligheten for feilidentifikasjon. Politiet benytter seg i dag av ett sett persongalleri ved bruk av personkonfrontasjon og deretter vitnes utpeking. Høyres Studenter mener at dette ikke er tilstrekkelig, og ønsker derfor å innføre et krav om minst tre sett.

Høyres Studenter vil:

- At alle avhør og rettsforhandlinger skal dokumenteres med lyd- og videoopptak.
- Dokumentere vitnes utpeking med videoopptak.
- At antall sett for personkonfrontasjon økes til fra ett til minst tre.

Justismord

For samfunnet er det et mål å dømme den skyldige, men i rettferdighetens navn er det overordnede målet å unngå justismord. Dessverre har vi sett flere alvorlige tilfeller av justismord i Norge. I flere alvorlige straffesaker har domstolene ikke stilt strenge nok krav til påtalemyndighetenes bevisførsel, og privatetterforskere har i flere saker vært avgjørende for frifinnelse. For å sikre et sterkere vern mot justismord mener Høyres Studenter at staten bør refundere etterforskningskostnadene, der nye bevis for gjenopptakelseskommisjonen fører til at saken blir gjenopprettet.

Høyres Studenter vil:

- At staten skal refundere privatetterforskeres etterforskningskostnader i saker som blir gjenopprettet etter nye bevis er fremlagt til gjenopptakelseskommisjonen.

Personvern og retten til privatliv

Retten til et privatliv er en av de viktigste rettighetene vi har i samfunnet vårt. Målet skal være å beskytte et fritt Norge, og et fritt samfunn, da er det viktig at ikke personvernet ofres på veien. Etter metodeutvalget kom med sin rapport i 2009, har det kommet nye lovforslag om endringer i dagens politimetoder. Disse innebærer blant annet utvidet adgang av kommunikasjonskontroll, hemmelig ransaking, romavlytting og kameraovervåking. Samtidig foreslås dataavlesning og utvidet tilgang til innsamling av stordata.

Dataavlesning betyr at en gir politiet adgang til å ikke bare overvåke det du faktisk sender, men også det du skriver uten å faktisk sende informasjonen. Denne type overvåking er ny, omfattende og sterkt inngripende for individer som blir overvåket, og individer som kommuniserer med den overvåkede.

Innsamling av stordata er en metode der PST eller politiet skanner internett og skriver og lagrer informasjonen de finner. Dette gjøres for å kontrollere trender, og gjelder alle som bruker internett. Med disse endringene, vil norsk etterretning ha anledning til å innhente hver enkelt innbyggers digitale kommunikasjon, uten at en er mistenkt for noe som helst. I ytterste konsekvens fører dette til et masseovervåkningssamfunn, hvor norsk overvåkningstjeneste besitter all privat informasjon om egne borgere.

Når teknologien utvikler seg og gir oss nye muligheter er det politikernes oppgave å sørge for at det ikke går på bekostning av den enkeltes rett til personvern. For å verne om en av de viktigste pilarene i dagens Norge, vil Høyres studenter grunnlovsfeste personvernet, og forutgående og etterfølgende domstolkontrollen av politiets tiltak.

Høyres studenter vil:

- Sikre menneskers rett til privatliv også i en digital verden.
- At politimetoder alltid skal avveies mot hensynet til personvernet og rettssikkerheten.
- Ikke tillate dataavlesning.
- Ikke tillate innsamling av stordata.
- Nedsette et offentlig utvalg som skal ha som mandat å gjennomgå og evaluere politiets bruk av skjulte tvangsmidler.
- At bruk av overvåkningsmateriale skal kreve rettslig kjennelse.
- Grunnlovsfeste et proporsjonalitetsprinsipp i alle endringene i personvernet.

Kapittel 3: Rus- og narkotikaloggivning

En bedre ruspolitikk

Dagens strafferettsorienterte narkotikapolitikk har på mange måter vist seg å ikke fungere etter intensjonen. Straff mot narkotikabruk og besittelse gjør ofte stor skade på både samfunnet og den enkelte, da det for rusmisbrukere er hjelp, behandling og oppfølging som gjelder. Likevel bør man samtidig sende ut et klart signal om at bruken av narkotiske stoffer ikke er lovlig. Dette bør gjøres gjennom straffer og sanksjoner dersom man ikke mener vedkommende har behov for behandling. En innføring av en depenalisering vil dermed være en god mellomløsning, som både viderefører begrensninger for rusbruk, samt sørger for at rusmisbrukere får den hjelpen de trenger.

Gjennom en depenalisering vil man videre overføre ansvaret for bruk og besittelse av lettere narkotiske stoffer fra justissektoren til helsetjenesten. For å avgjøre tiltak for dem som blir tatt for bruk eller besittelse av narkotiske stoffer kan man se til Portugals modell. I Portugal må man møte for en spesialnemnd som kan tilby forskjellige hjelpetiltak, men som også kan gi ulike straffer og sanksjoner dersom man ikke mener man har behov for behandling, dersom man blir tatt for bruk eller besittelse av cannabis. På denne måten vil man her sørge for at det er hjelp og ikke straff som står i fokus for de rusavhengige, samtidig som man kan gi ut straffer og sanksjoner i de tilfellene der det er nødvendig.

Under en slik modell kan man også lettere tilby frivillig hjelp, og dermed bidra til å redusere overdosedødsfallene. Dette fordi terskelen for å søke hjelp blir lavere når man vet at straff er utelukket for rusmisbrukerne.

Høyres Studenter vil:

- Gjennomføre en depenalisering, der rusmisbrukere får behandling fremfor straff.
- Overføre ansvaret for bruk og besittelse av lettere narkotiske stoffer fra justissektoren til helsetjenesten.
- At fastleger skal kunne skrive ut preparater til rusavhengige.
- Opprettholde strenge straffer for salg og innførsel av narkotika.
- Sikre god behandling av rusavhengige, gjennom å styrke tiltak som sikrer oppfølging og ettervern av rusavhengige.
- Åpne flere sprøyterom der det er behov.

Kapittel 4: Kriminalomsorg

Kriminalomsorgen skal gjennomføre varetektsfengsling og straffereaksjoner på en måte som er betryggende for samfunnet og som motvirker straffbare handlinger. Det norske straffegjennomføringssystemet er basert på humanistiske prinsipper og på individuell tilrettelegging for de domfelte og innsatte. Hensynet til samfunnets krav om beskyttelse mot kriminelle handlinger skal balanseres med hensynet til den enkelte domfeltes og innsattes muligheter for å vende tilbake til samfunnet som fremtidig lovlydige borgere.

Høyres studenter vil:

- Legge bedre til rette for en kriminalitetsfri tilværelse etter gjennomført soning.

Psykisk helsehjelp

Andelen psykiske plager blant mannlige innsatte er tre ganger så høyt som i befolkningen generelt. Blant kvinner er den fire ganger så høy. I en landsdekkende undersøkelse oppga allmennhelsetjenesten i fengslene at om lag 2 % av de innsatte hadde en psykotisk lidelse og ca. 5 % atferdsavvik med psykosemistanke. Allmennhelsetjenesten i fengslene mente at 2,7 % av de innsatte burde ha vært i psykiatrisk institusjon.

Det er viktig at innsatte med særlige behov knyttet til sin psykiske helse gis et tilrettelagt tilbud. Evaluering av Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) viser positive resultater i form av forbedring i sosiale forhold og bosituasjon, reduserte psykiske og somatiske lidelser, samt noe mindre selvrapportert bruk av narkotiske stoffer. Likevel har kun få steder tilbud om poliklinisk psykiatrisk behandling inne i fengslene, og bare halvparten av de innsatte som hadde bedt om hjelp for psykiske lidelser, får tilbud om behandling.

Det er kommunen hvor fengselet ligger som har ansvar for å yte allmennhelsetjenester til innsatte. Innsatte som er psykotiske skal ikke være i fengsel, men overføres til psykiatrisk helsetjeneste. Det er helseforetakene som er ansvarlig for spesialisthelsetjenesten til innsatte som til resten av befolkningen. Innsatte har samme rett til helsehjelp som alle andre.

Høyres studenter vil:

- Styrke det psykiske helsetilbudet i kriminalomsorgen.

Rus

Flere undersøkelser viser at mange innsatte har problemer med rusmisbruk. I en Levekårsundersøkelse blant innsatte fra 2004 kommer det fram at blant 260 innsatte ved 37 av landets fengsler hadde så mange som 60 prosent et rusproblem ved innsettelse. Behandling av rusproblemer er derfor en viktig del av tilbakeføringsarbeidet som gjøres i fengslene, og burde styrkes ytterligere.

Kriminalomsorgen har til nå også opprettet rusmestringsenheter ved 13 fengsler. Dette er avdelinger hvor målet er at den innsatte skal få hjelp med sin rusavhengighet gjennom tverrfaglig samarbeid. Dette tilbudet bør tilbys til alle innsatte.

Høyres studenter vil:

- Kombinere soning og behandling bedre, gjennom å styrke behandlingstilbudet for rusavhengige i norske fengsler.
- At rusmestringsenheter skal tilbys ved alle norske fengsler.

Rehabilitering

I dag blir Bastøy omtalt som verdens snilleste og flotteste fengsel. Det er ikke straff i seg selv som er fokuset på Bastøy, men rehabilitering. Kriminelle tar del i en tilnærmet normal hverdag der alle må bidra, og det blir tilrettelagt for å skape et godt psykososialt miljø som gir en følelse av tilhørighet og fellesskap.

Tanken er at fangene skal være i bedre stand til å ta del i det virkelige samfunnet utenfor, og målet er at man etter soning vender bort fra et liv som yrkeskriminell. Bastøy har en tilbakefallsprosent på 16 prosent, noe som er den laveste tilbakefallsprosenten i hele Europa. I resten av Norge ligger den ifølge SSB på mellom 33- 55 prosent.

Det er viktig at innsatte får tilgang til utdanning, helsehjelp og at deres grunnleggende rettigheter ivaretas.

Høyre Studenter mener en fremdeles skal legge hovedvekt på rehabilitering gjennom gode soningsvilkår, slik at vi skaper de beste forutsetninger for samfunnsdeltakelse etter endt soning.

Høyres Studenter vil:

- At fokuset i norske fengsler skal forbli rehabilitering.
- Styrke tilbudet av arbeidstrening, kurs og utdanning til innsatte under soning.
- Tilby livslang rett til videregående skole i norske fengsler.

Ettervern

Det er svært viktig for de innsatte å også få hjelp og støtte når de er ferdig med å sone. Man kan lettere falle tilbake til de kriminelle miljøene dersom man ikke har det nødvendige ettervernet.

Gjennom organisasjoner som 2nd Chance og Way Back kan tidligere innsatte lettere få en ny sjanse utenfor murene. Gjennom motivasjon, teamwork, og engasjerte ledere har mange tidligere innsatte fått en ny sjanse, med mulighet for arbeid, nettverk og et bedre liv uten kriminalitet etter endt soning.

Høyres studenter vil:

- Legge mer vekt på frivillige organisasjoner i arbeidet med ettervern.
- Styrke ordningene og rammebetingelsene for organisasjoner som jobber med ettervern av tidligere innsatte.

Kapittel 5: Barn og unge

Barneekteskap

Hvert år blir over 15 millioner jenter i verden gift som barn. Én jente hvert andre sekund. Barneekteskap er i dag en av de største hindringene for skolegang og likestilling for jenter – og for utvikling i fattige land.

Barneekteskap er et grovt brudd på barns rettigheter og et globalt problem som går på tvers land, kulturer, religioner og etnisk tilhørighet. Barneekteskap rammer flest jenter i Sør-Asia og i Afrika sør for Sahara, men det finnes barnebruder i alle regioner i verden. Også i Norge er problemet med barneekteskap og arrangerte forlovelser mer utbredt enn man skulle tro. Ekteskapsloven åpner for at barn under 18 år kan gifte seg så fremt de får tillatelse av foreldre/foresatte og fylkesmannen, samt at de er over 16 år. Dette har ført til at det i enkelte religiøse miljøer oppfattes som at den alminnelige minstealderen for giftemål i Norge er 16 år. Dette åpner for at mindreårige barn kan utsettes for utilbørlig press fra sine omgivelser om å inngå ekteskap. (Fra 2008 -2012 mottok Røde Kors-telefonen 214 henvendelser om mindreårige som fryktet tvangsekteskap, og 53 fra/om barn som allerede var tvangsgiftet.)

Høyres studenter ser ikke at det i 2017 skal eksistere grunner for at noen under 18 år hverken skal eller bør/må inngå ekteskap.

Høyres Studenter vil:

- At minimumsalderen for ekteskapsinngåelse i alle tilfeller i Norge skal være 18 år
- Fjerne fylkesmannens dispensasjon for å la personer under 18 år inngå ekteskap.
- Utarbeide en handlingsplan med mål å avskaffe barne- og tvangsekteskap innen én generasjon.

Barnevern

Barnevernet har som hovedoppgave å sikre at barn får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, når de lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, eller hindre deres rett til trygge oppvekstvilkår. Barnevernet har stor betydning på forebyggingen av kriminalitet, da utrygge oppvekstvilkår og omsorgssvikt kan medføre til uønsket adferd senere i livet.

Det sies at en god barndom varer livet ut. Dersom vi skal skape et samfunn med trygge vokse, trenger vi å sørge for at alle barn i Norge opplever å ha trygge oppvekstvilkår med kjærlighet, omsorg og stabilitet. Barnevernet er dermed en nødvendighet for å kunne trygge barna, i de tilfellene der familien ikke klarer å skape disse trygge rammene for oppvekst.

For at barneverntjenesten skal kunne løse sine oppgaver er de avhengig av at de som er bekymret for et barn melder fra til den kommunale barneverntjenesten. Det er dermed viktig med god informasjon om varsel signaler på omsorgssvikt blant barnehageansatte og lærere i skolen.

Høyres Studenter vil:

- Øke opplæringen om omsorgssvikt i lærerutdanningen og førskolelærerutdanningen

Barnehus

Statens barnehus er etablert for å bedre ivaretagelsen av barn og unge under 16 år, samt voksne med utviklingshemming, som er mistenkt utsatt for vold eller seksuelle overgrep, og der saken er anmeldt til politiet. Barnehusene er etablert for å minske belastningen for utsatte og skal bidra til at de yngste fornærmede, vitner, og deres omsorgspersoner, møtes med høy barnefaglig

kompetanse i trygge og skånsomme omgivelser. På barnehusene gjennomføres dommeravhør, medisinske undersøkelser, oppfølging og behandling på ett og samme sted.

Barnehusene er blitt etablert i de fleste større byer i Norge. Det er i dag barnehus i følgende byer; Hamar, Bergen, Kristiansand, Trondheim, Tromsø, Oslo, Stavanger, Ålesund, Sandefjord og Bodø. Norge er riktignok et langstrakt land, og for mange barn som ikke er boende i nærheten av disse byene, vil man oppleve større utfordringer ved å komme seg til og fra barnehusene, spesielt gjelder dette i Finnmark, der de per i dag ikke har et eneste barnehus, men store geografiske områder.

Høres Studenter vil:

- Øke bevilgningen til barnehusene.
- Øke antallet barnehus i de områdene av landet med store avstander til nærmeste barnehus.

Forebygging

Barn og unge er en særlig sårbar gruppe også når det gjelder kriminelle miljøer og følgene av det. Det er derfor nødvendig å iverksette flere typer tiltak som kan forebygge, slik at barn og unge ikke blir involvert i kriminelle miljøer i tidlig alder. Dette må skje gjennom forebygging av alkohol og narkotikabruk og tidlig intervensjon når man oppdager barn og unge i risiko, kombinert med positive tilbud til de unge som f.eks. fritids- og kulturaktiviteter.

Effektiv kriminalitetsforebygging krever et godt samarbeid på tvers av samfunnssektorer. Et viktig virkemiddel er derfor å legge til rette for arenaer som fremmer det tverrsektorielle samarbeidet. Dette gjelder både samarbeid mellom ulike offentlige aktører, samt samarbeid mellom offentlige myndigheter, frivillig sektor og private aktører. Det er viktig at politiet, sammen med andre statlige myndigheter, kommunale myndigheter og frivillige aktører skal bidra til å oppdage barn og unge som er i faresonen for å bli involvert i kriminelle miljøer i tidlig alder.

Arbeidet med å forebygge radikaliserings og ekstremisme må prioriteres. Kommuner må lære av andre kommuner som har fått i gang viktig arbeid på dette området, slik at evnen til å oppdage unge i faresonen blir større, og muligheten til å sette inn nødvendige tiltak i tide forbedres.

Høyres Studenter vil:

- Øke midler til fritids- og kulturaktiviteter for unge som er i risiko for å falle inn i kriminelle miljøer.
- Øke opplæringen om skadevirkningene av rus i skolen.
- Oppfordre til økt tverrsektorielt samarbeid for å bedre hjelpe barn og unge som er i faresonen.
- At politi og lærere må få en bedre opplæring i å oppdage og håndtere barn og unge som står i risiko til å falle inn under kriminelle- og rusmiljøer.

Unge innenfor murene

Den generelle nedgangen i den registrerte kriminaliteten reflekteres også i barne- og ungdomskriminaliteten. Det er med andre ord relativt få barn og unge som blir anmeldt for straffbare forhold. Den strafferettslige lavalder i Norge er 15 år, likevel må det tas hensyn til at alle under 18 år er barn i henhold til FNs barnekonvensjon. Konvensjonen krever at det skal tas hensyn til barnets beste i alle situasjoner, også i en straffesak. Erfaringsbasert arbeid har vist at det kan legges til rette for en erkjennelse av skadevirkningene for ofre, for samfunnet som helhet og for deres eget liv gjennom «skreddersydd» oppfølging.

For å forebygge at barn begår ny kriminalitet, i verste fall utvikler en kriminell karriere, må tiltak som er tilpasset gjerningspersonens unge alder og individuelle behov for oppfølging iverksettes raskt.

Ungdomsstraffen er en egen form for straffart som alternativ til fengsel for lovbytere som har begått alvorlig kriminalitet og er mellom 15 og 18 år på handlingstidspunktet. Den skal gjennomføres i konfliktrådet og erstatte fengselets murer med tett tverretattlig oppfølging av den enkelte. Her står både forebygging av nye lovbrudd og ansvarliggjøring i fokus.

Høyres studenter mener ansvarliggjøring hos den unge gjerningspersonen er en viktig forutsetning for endring av atferd som medfører risiko for en negativ utvikling, blant annet mot rus og kriminalitet.

Høyres Studenter vil:

- Øke bruken av ungdomsstraff med fokus på oppfølging av de unge kriminelle og forebygging av ny kriminalitet.

Kapittel 6: Straff og soning

Straff skal være en effektiv, rettferdig og forutsigbar reaksjon på kriminalitet og lovbrudd. Terskelen for å innføre straffereaksjoner bør være høy og i tråd med prinsippet om at man er uskyldig inntil det motsatte er bevist. Norge har fått kritikk for utbredt bruk av glattcelle og varetektsfengsling. Høyres Studenter mener dette er problematisk da det straffer mennesker som ikke har fått dom.

Et alternativ til fengsling og betinget straff, er samfunnsstraff, der broparten av samfunnsstrafftimene brukes til samfunnsnyttig arbeid. Høyres Studenter ønsker derfor å øke bruken av samfunnsstraff ved kriminelle handlinger med strafferamme på under 1 år.

Samfunnsstraff bør særlig være straffereaksjonen for kriminalitet begått av unge og førstegangsforbrytere. Dette for å forhindre at denne gruppen settes i fengsel. Målsetningen med samfunnsstraff for denne gruppen er at reaksjonene bedre skal tilpasses ungdommens individuelle behov, ved at vilkårene ved straffeutmålingen «skreddersys» ungdommen.

Høyres Studenter mener samfunnsstraff er viktig som en alternativ soningsform, da soning i fengsel kan ha flere negative konsekvenser.

Høyres studenter vil:

- Begrense bruken av og stille strengere krav til varetektsfengsling og bruk av glattcelle, med mål om å redusere bruken til et minimum.
- At barn som hovedregel aldri skal varetektsfengsles eller plasseres på glattcelle.
- Øke bruken av samfunnsstraff for kriminelle handlinger med strafferamme på under ett år og førstegangsforbrytere.
- Ha økt bruk av alternative soningsformer, som samfunnsstraff og eksempelvis soning med fotlenke.

Maksstraff

Høyres Studenter ønsker at Norge også i fremtiden skal ha et humant straffesystem med gode soningsforhold og et relativt lavt straffenivå. Både ut i fra et humanistisk verdisyn, men også fordi det gir lavere og mildere kriminalitet. Høyres Studenter ser ikke behovet for økt maksstraff og er motstandere av dødsstraff i alle tilfeller, og mener dermed dagens ordning med forvaring i de mest alvorlige tilfellene er riktig.

Høyres Studenter vil:

- At dødsstraff aldri skal tillattes.
- Beholde dagens maksstraff.

Sexkjøpsloven

Innføringen av sexkjøpsloven i 2009 - som kriminaliserer kjøp av seksuelle tjenester - har i stor grad virket mot sin hensikt. Amnesty rapport "The human cost of crushing the market" viser til sexarbeidere i Norge nå leve med et økt nivå av vold, overgrep, diskriminering og marginalisering. Et forbud mot prostitusjon gjør situasjonen videre verre

for de prostituerte selv. Da yrket deres i praksis er ulovlig, blir terskelen høyere for å henvende seg til politiet når de blir utsatt for kriminalitet i forbindelse med jobben.

Miljøet blir dermed drevet under jorden, slik at det blir enklere for kriminelle å drive med menneskehandel og utnytte de prostituerte. Menneskerettighetsbrudd mot personer som selger sex i Norge blir dermed forsterket av det juridiske rammeverket rundt sexarbeidere og sexarbeid i Norge. En avkriminalisering av kjøp av seksuelle tjenester mellom to samtykkende voksne vil være nødvendig for å bedre forholdene for de prostituerte i Norge.

Straffelovens § 315 sier at det er ulovlig å leie ut en leilighet dersom utleier er klar over at lokalene skal brukes til prostitusjon. I praksis betyr det at prostituerte tvinges til å dra hjem til kunden, der det er større risiko for vold og trusler. Høyres Studenter mener derfor denne loven må oppheves.

Høyres Studenter vil:

- Avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester mellom to samtykkende voksne mennesker.
- Oppheve straffelovens § 315

Bordeller

I dag er det ulovlig for sexarbeidere å arbeide sammen, samt å selge sex fra samme leilighet for å sikre en større trygghet. Dette defineres i dag som organisert kriminalitet og bordellvirksomhet. Gjennom en innføring av offentlig godkjente og regulerte bordeller kan man sikre en økt trygghet, bedre arbeidsforhold og helsehjelp for de prostituerte, samt forsterke kontrollen på menneskehandel. Erfaringer fra andre land viser videre at lovlige bordeller gir sexarbeiderne en større sikkerhet enn det et gatehjørne kan tilby, og åpner blant annet mulighet til å organisere seg i fagforeninger.

Det er videre et problem at prostituerte som vil ut av miljøet og vil anmelde bakmennene ikke får den oppfølgingen de trenger. Man bør derfor legge til rette for programmet som hjelper prostituerte ut av miljøet, dersom de ønsker det. Her har man organisasjoner som Kirkens bymisjon som hjelper til, men der det ikke er tilstrekkelig med ressurser.

Høyres Studenter vil:

- Tillate offentlig godkjente bordeller.
- Øke støtten til organisasjoner som arbeider for å hjelpe prostituerte ut av miljøet.
- Ikke tillate gateprostitusjon.

Kapittel 7: Offer

Vitnestøtte

Å ha opplevd eller ha vært vitne til en kriminell handling kan være skremmende. Å skulle vitne etterpå om det som har skjedd vil ofte føles både ubehagelig og vanskelig. Gjennom ordningen med vitnestøtte får vitner i rettssaker medmenneskelig støtte, veiledning og praktisk hjelp.

Det er riktignok ikke alle lagmannsretter og tingretter som tilbyr vitnestøtte, derfor er det også viktig å se til frivilligheten, der organisasjoner som Røde Kors arrangerer frivillig vitnestøtte. En frivillig vitnestøtte gir først og fremst medmenneskelig støtte til den som skal vitne, samt veiledning og praktisk hjelp. Den frivillige kan være en samtalepartner for vitnet både før og etter vitneforklaringen. Med bistand fra Vitnestøtte kan vitnet bli tryggere på situasjonen og forstå rollen sin bedre. Dette kan føre til at vitnet kan konsentrere seg om forklaringen sin - som igjen kan bidra til å gi retten et riktigst mulig grunnlag for sin avgjørelse.

Høyres Studenter vil:

- Sørge for at alle skal ha muligheten til å få vitnestøtte gjennom en økt satsning på de frivillige organisasjonene som tilbyr denne hjelpen.

Offers rettigheter

Mennesker som er ofre for eller vitne til kriminalitet vil ofte oppleve frykt og utrygghet. Det samme gjelder foreldre og foresatte. Enkelte kriminelle handlinger er av en slik art at de er særlig egnet til å skape frykt, f.eks. ran, vold, trusler og seksuelle overgrep. Det er viktig at politiet møter kriminalitetsofre på en god og tillitsvekkende måte, samt at man har tilstrekkelig kunnskap om aktører i hjelpeapparatet som bør involveres.

Høyres Studenter vil:

- Utrede og etablere en bedre modell for politiets rolle i oppfølgingen av ofre for kriminalitet.

Offers tilgang til hjelp og ettervern

Vold og seksuelle overgrep er kriminalitet som rammer ofrene særlig hardt, og som i tillegg til handlingenes grove karakter i seg selv bidrar til å skape utrygghet og frykt som kan vedvare over tid.

Ofres tilgang til hjelp og ettervern er over er i dag svært varierende, da det er store forskjeller fra kommune til kommune. Det er videre svært viktig at alle har muligheten til å få den støtten, oppbyggingen og hjelpen de trenger etter en rettssak. Man bør man se på innføringen av et pakkeforløp for ofre utsatt for vold, seksuelle overgrep eller andre grove handlinger. Et pakkeforløp vil sikre et bedre koordinert og mer forutsigbart tilbud til ofrene, og kan videre redusere opplevelsen av å være en kasseball mellom helse- og sosialetaten.

Høyres Studenter vil:

- Innføre pakkeforløp for ofre i rettssaker som er utsatt for vold, seksuelle overgrep og/eller andre grove handlinger.

Kapittel 8: Beredskap

Cybersikkerhet

Det blir stadig større fokus på cybersikkerhet i dagens samfunn da stadig mer informasjon blir digital. Cybersikkerhet dreier seg om sikring av informasjon som er sårbar via IKT (informasjons- og kommunikasjonsteknologi). Vi kan lese om cyberangrep i media, både med tanke på valg som gjennomføres digitalt, og til forhold som viktige forsvarsplaner, bedriftshemmeligheter eller personlig informasjon knyttet til enkeltmennesker eller grupper av mennesker.

Da samfunnet stadig blir mer og mer digitalisert blir det mer relevant med fokus på cybersikkerhet. Vi er avhengig av å ha en robust og sterk IT-infrastruktur for å sikre interessene til staten, bedrifter og enkeltpersoner.

Det er en trend i dagens samfunn at stadig mer av den sensitive informasjonen blir lagret utenlands. Dette kan kompromittere sikkerheten av denne informasjonen og gjøre Norge, bedriftene og enkeltpersoner mer sårbare. Derfor er det viktig at man flytter den sensitive informasjon tilbake til Norge.

Det blir også viktig at Norge følger opp samarbeidet som er vedtatt av NATO, for å sikre at man er best mulig egnet til å forsvare våre interesser internasjonalt når vi samhandler med NATO. Det blir også viktig å sikre at våre allierte ikke ender opp med å kunne bli angrepet via cyberangrep.

En White Hat Hacker er en datasikkerhetsspesialist som hacker seg inn i systemer og nettverk for å teste sikkerheten til organisasjonen. Meningen med dette er at man skal kunne avdekke mulig hull i sikkerhetssystemene og kunne ordne disse før man blir forsøkt hacket. Det vil være viktig for Norge å sikre vår IT-sikkerheten, og da vil det være nyttig å ha flere White Hat Hackers.

Høyres Studenter vil:

- Følge opp avtalen om cybersikkerhet med NATO
- Sikre strengere lovverk av hva slags informasjon som kan lagres offshore
- En aktiv rekruttering av «white hat hackers» som en forberedelse mot cybertrusler

Bevæpning av politiet

I dagens samfunn er trusselbildet i stadig forandring. Derfor er det avgjørende at politiet har de redskapene de trenger for å beskytte befolkningen.

Høyre Studenter ønsker at det som hovedregel skal være ubevæpnet politi i Norge, men at man tillater såkalt punktbevæpning. Noe som vil si at det på plasser som er særlig utsatt, det være seg store flyplasser med internasjonale flyvninger, større festivaler og andre arrangementer der store folkemasser samler seg, tillates at det av politiet bæres ladd våpen på kroppen, dersom politiet ser på det som hensiktsmessig.

Høyres Studenter vil:

- At norsk politi som hovedregel er ubevæpnet, men at man tillater punktbevæpning der det er nødvendig
- At generell bevæpning for en periode, tillates når trusselsituasjonen medfører et sterkt behov for beskyttelse av befolkningen, samfunnsinstitusjoner, eller på steder og objekter som vurderes som særlig utsatt for terror.

HSLM 18

HØYRES STUDENTER

Stortingsgaten 20, 0161 OSLO

Postboks 1352 Vika, 0113 OSLO

Telefon: (+47) 22 82 90 90

Epost: info@ungehoyre.no

HØYRES STUDENTER